

ponosi z najboljšim, domačim, pristnim vinom, kuhinja je v izurjenih spretnih rokah, da si lahko vsaki čas zateš glad, s kakoršno južino ti je drago. — Kuha se samo izborna tržaška kava in tržaški čaj. Dobi se pristna slivovka in različni likerji. — Vrh tega najdeš tam slovenska srca in prisrčen slovenski sprejem. Pribiti pa moramo ravnanje trgovca z železnino muropoljca Slawitsch-a, ki ima svoje skladišče pod isto streho, kjer je slovenska gostilna. — Zvedel je, da pride samo slovenski napis na hišo. Šel je in si naročil desko z jako velikim nemškim napisom in jo obesil poleg slovenskega napisa na svoje skladišče. — Hotel je menda s tem junaškim činom Slovence dregnuti — a pokazal je le samo svojo nemško oliko in nestrpljivost do Slovencev, od kojih živi. —

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Celjska slovenska gimnazija. Da se ne škodi stvari, nasvetuje se nam iz Celja, naj molčimo o pripravah za novo celjsko slovensko gimnazijo. To storimo tem rajši, ker vemo, da tudi večina celjskih Slovencev stoji na istem stališču, za katero se je izrekel že v spomladi zaupni shod v Celju, namreč: Mi ne gremo s slovensko gimnazijo iz Celja!

Slovensko posojilništvo. Za občine Cven, Muta, Krapje se je ustanovila posojilnica ter pristopila k deželni zvezi Raiffeisenovk. Nemški listi se veselijo, češ, da kaže to na Nemcem prijazno gibanje. Tudi neki slovenski list je prinesel pomotoma vest, kakor bi to bil sad »Štajerčevega« delovanja. Oboje je krivo. V Cvenu jako dobro prospeva gospodarska zadruga. Naravno je, da potrebuje dobro prospavajuča zadruga posojilnico zraven sebe in zato so si cvenski in sosedni n a r o d n i kmetje osnovali posojilnico-Raiffeisenovko. Pristopili so k deželni zvezi Raiffeisenovk. Zakaj, o tem naj premišljuje celjska »Zveza slovenskih posojilnic.« Če bo šlo to tako naprej, potem bomo kmalu vkljub našemu proč od Gradca-gibanju tesneje navezani na Gradec kakor kedaj poprej. Toda nekateri rodoljubi se zmiraj nočejo razumeti, da svet napreduje in da je z novimi razmerami treba tudi posojilničarjem računati. Kar se med štajerskimi Slovenci v posojilništvu zadnji čas godi, to ni več skrito politično, ampak važno družabno gibanje.

Promocija. V petek, dne 21. novem. je bil g. dr. Otmar Lavter, sin profesorja Lavterja v Mariboru, na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

Poroka. V soboto, 29. t. mes. se bode poročil v mariborski frančiškanski cerkvi g. Franc Strelec, notarski kandidat, z gospico Milo Rapoc. Bilo srečno!

Sodnijski izpit je napravil gospod dr. Ant. Mulej, avskultant v Celju.

Prestavljen je sodnijski pristav Franc Handler iz Marnberga v Pliberk.

Premeščenja. Davčni nadzornik Viktor Elsbacher je premeščen iz Licena v Ptuj, davkar Emil Straczowsky iz Laškega v Slov.-Gradec.

Poštarice. Poštne in brzjavni upraviteljici za Rečico ob Paki je imenovana gospa Marija Krajnc. — Poštna upraviteljica Ana Teršek na Pristovi je imenovana za poštarico istotam.

Iz šole. Začasnim šolskim voditeljem pri Svetinjah je imenovan g. Šimon Bezjak, učitelj Tomaževski. Učiteljem sta imenovana g. Janez Najzar, c. in kr. kadetni narednik za Središče, g. Milozvan Sprager, izprašan

učiteljski kandidat za Sv. Bolfank pri Središču.

Usposobljenostni izpit za ljudske šole v Ljubljani so naredili minule dni Olga Brađaša v Ljubnem pri Celju, s. Aleksija Erzav v Mariboru, Karolina Gomilšek v Trbovljah, Friderika Gregorin v Celju, Matilda Mihalič v Ljutomeru, Pavla Miklavc v Makolah, s. Eleonora Pirnat v Mariboru, Marija Rupnik v Sv. Florijanu v Doliču, Marija Šircelj v Cirkovcah (z odliko); dalje kandidatje: Rudolf Arnšek v Globokem pri Brezicah, Al. Bučar v Sv. Lovrencu na Drav. polju, Josip Gorup v Polensaku pri Ptuj, Ivan Jakše na Vranskem, Avgust Lukežič v Cirkovcah, Iv. Mohorko v Majšpergu, Ivan Pavlovič v Vidmu, Mihael Slemenšek v Novicerkvi pri Ptuj, konečno s. Norberta May v Mariboru (z odliko) in Emil Križman v Planini na Štajerskem. Dopolnilno preizkušnjo iz nemščine je napravil Ivan Jerovšek v Sv. Lovrencu pri Celju.

Mariborske porotne obravnave. V sredo, dne 19. t. m., se je zagovarjal pred porotniki 40 letni Franc Topolnik, zidar, rojen v Dragotincih, doma v Iljašovcih, zaradi požiga. Obtožen je, da je iz maščevanja zažgal 6. septembra t. l. gospodarsko poslopje J. Cartla v Iljašovcih. Škode je bilo okoli 1000 K. Ker stoji hiša v sredi kraja, bila je bela vas v nevarnosti. Obsojen je bil na 3 mesece ostrega zapora, poostrelega s temnico in postom vsakih 14 dni, na povrnjenje sodnijskih stroškov in plačilo škode. — Isti dan je bil obsojen 32letni dninar Janez Horvat iz Gor. Gorice zavoljo hudodelstva zoper nravnost na 5 let težke ječe s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni. — V četrtek, dne 20. t. m. sta stala pred porotniki zakonska Franc in Marija Krajnc iz Hranjgovc, obtožena, da sta si hotela prigoljufati zavarovalnino v znesku 4000 kron. Franc Krajnc je bil obsojen na dve leti težke ječe; Marija Krajnc je bila oproščena. — V petek, dne 21. t. m., so obsodili porotniki Alojza Rakovec na 3 leta, Vincenca Rakovec na 18 mesecev, Martina Prosiček na 15. mesecev in Jožefa Kolarič na 1 leto ječe. Franc Prosiček je en dan poprej umrl. Umaknil se je zemeljskemu sodniku, pa ni ušel večnemu, pred katerim bode moral še natančneje dati odgovor. Obtoženci so kradli, kar se je dalo: perutnino, obleko, ure, vino itd. Zagovornik je bil dr. Pipuš, ki je govoril seveda slovenski. Slovenska beseda se pa ni dopadla nekemu porotniku, ki je zahteval, da bi naj zagovornik govoril nemški. Tega seveda isti ni storil. Mi smo že opetovano pisali, naj se izvolijo porotnikom možje, ki razumejo oba deželna jezika. Kako more človek soditi čez življenje in smrt, ako zatoženca, ki izpove vse slovensko, ne razumi. Skrajni čas je, da se te netaktnosti odpravijo. Porotnik, ki je zahteval nemški, je neki »adjunkt« Staudinger. Nemci vedno govorijo, da so prijatelji Slovencev, a kadar se mi poslužujemo svojih pravic in jezika, takrat jih mine vse prijateljstvo! — Isti dan je stal pred porotniki 53letni Janez Javšovec, tesar v Hardeku, ki je bil obsojen zavoljo pregrehe zoper nravnost na 18 mesecev težke ječe.

Zgradba železnice Grobelno-Slatina-Rogatec se bode najbrže zopet zavlekla, a to vsled trmastih Celjanov. Celjski mestni očetje se namreč sedaj branijo izplačati podpisano svoto v prispevanje, češ, da to store le tedaj, ako bo šla železnica iz Celja.

V Trbovljah je umrla Ivana Irgl, nadučiteljeva vdova. N. v m. p.!

Ponesrečil se je 19. t. m. kurilni delavec Karol Meznarič na Pragarskem. Okoli poldne ga je pritisnil stroj k ograji, da je dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Nesrečno pijančevanje. Dne 20. t. m. je Anton Brumec, hlapec pri Neži Persoh z žepnim nožem nevarno ranil pohabljenca Jerneja Pernat. Storil je to v pijanosti in brez povoda, ker mu Pernat ni ničesar storil. Brumeca so že zaprli. Doma sta iz Spodnje

Gorice, rojstni kraj Brumeca so pa Cirkovci. Pijančevanje, kedaj bo dovolj žrtev!

V Marnbergu je umrl bivši grajščak Feliks Schmidt, ki je bil od leta 1874 do 1877 deželni poslanec kmetskih občin v slovenjegraškem okraju.

Pri Sv. Trojici v Halozah so baje trije viničarski fanti Franc Vipec, Šimon in Št. Sovšek tako poškodovali viničarskega fanta Hriberška, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Napadalec so izročeni sodnji.

Z nožem je zabodel v Št. Lovrencu v Slov. goricah 17. t. m. krojaški pomočnik Alojz Repič trgovca s svinjami Lovreca iz Vodol v obraz. Lovreca so prepeljali v ptujsko bolnišnico, Repiča pa v luknjo.

Zgorela je v noči od 5. na 6. t. mes. hiša in gospodarsko poslopje posestnika Mat. Paceger v Stopnem pri Slov. Bistrici. Posestnik je bil zavarovan. Na kakšen način je ogenj nastal, se ne ve.

Umrl je 20. novembra t. l. g. Anton Brglez, posestnik v Kostrivnici pri Poličanah. Rajni je bil mož blagega značaja, trdne slovenske korenine in vnet za vse dobro. Storil je mnogo koristnega, za kar mu naj obilo poplača »Oni v rajskih višavah«. Naj v miru počiva blagi mož!

Sv Križ pri Ljutomeru. Naš šoli prijazni krajni šolski svet je v svoji zadnji seji sklenil tukajšnjo šolo razširiti v šest-razrednico ter dovolil p. n. učiteljskemu osebju primerno stanarino.

Pasji kontumac. V Borecih okraj Ljutomer so ustrelili steklega psa. Zategadelj je v okraju Ljutomer čez občine Boreci, Križevci, Grlava in Lukavci napovedan pasji kontumac.

V Petrovcih blizu Radgone na Ogrskem so našli blizu znane, prijazne gostilnice, g. Martineca, vretino kisle vode. Kakor se sodi, se bo ta slatina kosala z imenitnimi slatinami. Bog daj srečo vrlim Petrovcanom!

Novo slovenske razglednice. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je zopet izdala jako krasne slovenske razglednice, predstavljajoč Slovenko z vihrajočo narodno zastavo v jedni roki ter z lavorjevimi vencem v drugi. Razglednice so jako ukusno in zelo lepo izvršene. Ker se tudi lahko vtisne razgled in pozdrav iz različnih krajev, so za vsak kraj primerne ter jih vsem Slovincem toplo priporočamo.

Priloga današnjemu listu. Današnjemu listu prilagamo cenik tvrdke Barthel in drug, ki proizvaja svetovno znano klajno apno za živino. — Istotako predlagamo tudi naročilne dopisnice češke tvrdke Karol Kocián, ki izdeluje najboljšo sukno.

Spominska knjižica. Ceciljino društvo v Ljubljani je izdalo ob svoji petindvajsetletnici lepo urejeno spominsko knjižico, uredil jo je g. dr. Andrej Karlin, društveni tajnik.

Mohorjani za družbo sv. Cirila in Metoda. V Hajdini pri Ptuj so darovali Mohorjani za družbo sv. Cirila in Metoda 12 K 50 v. Bog dal obilo posnemalcev!

Novo poštno nakaznico pridejo z novim letom v promet. Tudi poštno spremnice spremene sedanjo obliko. Stare nakaznice in spremnice se lahko še rabijo ali pa do 31. dec. zamene za nove.

Krava za 8 vinarjev. V Radgoni je neki premeten kupec pogodil se na sejmu z neko kratkovidno kmetico, da ji plača njeno kravo z 80 kronami. Kmetica je bila zadovoljna in kupec ji je dal v roko zlat denar. Kmetica, ki je kratkovidna, je mislila, da ima v rokah štiri zlate po 20 kron; kako se je pa prestrašila, ko je v bližnji gostilni videla, da ji je dal kupec v roke le nov svetel denar po 2 vinarja, tako da je kravo prodala za — osem vinarjev. Sleparka niso mogli dobiti, tako hitro jo je odkuril.

Novice iz Vranskega. Dne 1. decembra t. l. se bo otvorilo novo šolsko poslopje na Vranskem in svojemu namenu izročilo. — Dne 4. decembra bo obhajal petdesetletnico svojega delovanja kot praktični zdravnik na Vranskem gosp. Lukež Gradišnik. Častitamo!

Celjske novice. V celjskem solskem okraju je bilo leta 1901 24 javnih ljudskih šol s 70 razredi, na katerih je poučevalo 41 učiteljev, 29 učiteljic in šest samostojnih učiteljic ženskih ročnih del. — Narodna čitalnica si je izvolila sledeči odbor, ki se je v prvi svoji seji dne 22 t. mes. takoj po obnem zboru tako-le sestavil: dr. Josip Serbec, predsednik (26. leto); dr. Iv. Dečko, podpredsednik; dr. Josip Karlovšek, tajnik; prof. Josip Kozuh, blagajničar; prof. Matej Suhač, knjižničar; odborniki: gg. dr. Josip Huhnjec, dr. Juro Hrašovec, dr. Hnko Šuklje, dr. J. Vrečko; namestniki: gg. Gradišnik, Lončar, Murnik, Vavken. — Porotne obravnave: V ponedeljek, dne 24 t. m.: Rudolf Iskrač, radi uboja, predseduje predsednik okrožnega sodišča plem. Wurmser; v torek, dne 25. t. m.: France Pevec, France Geradnik in Josip Papež radi goljufije, predsednik deželnosodni svetnik Perko; v sredo, dne 26. t. m.: Primož Debelak, zavratni umor, predsednik deželnosodni svetnik Reitter; od četrta do sobote: Vid, Reza in Herman Pehrlin, radi požiga, predsednik dežel. sodni svetnik Katziantschitz; v ponedeljek, dne 1. decembra Ivan Resch, radi goljufije, in Jožefina Jurička, radi detomora, predsednik deželni sodni svetnik Perko.

Občinska volitev na Frankolovem. Pri občinski volitvi župana in občinskih svetovalcev dne 20. nov. t. l. je bil zopet za župana izvoljen Štefan Jakob, posestnik v Verpetah hiš. št. 2, z 11 glasi od 12 oddanih glasov; za občinske svetovalce pa Tomaž Medved kot I., Janez Potočnik kot II., in Blaž Goršek kot III. občinski svetovalec.

Šmarje pri Jelšah. Dne 19. t. m. so bili v šmarški tržki občini izvoljeni v III. razredu odborniki: Jagodič Karol ml., Vičar Alojz, Anderluh Jakob od Sv. Roka in Šket Anton iz Brezja, namestnika: Kresnik Janez in Valant Anton; v II. razredu odborniki: odvetnik dr. Georg Josip, davkar Lešnik Miha, Tančič Makso in Gradt Makso, namestnika: davčni oficijal Tobias Jakob in Čuješ Blaž iz Brezja; v I. razredu odborniki: zdravnik dr. Rakež Josip, dosedanji župan Ferline Franc, sodnijski pristav dr. Dijak Josip, učitelj Debelak Ivan, namestnika; Anderluh Ivan in Čuješ Miha iz Predence.

Novorojenčka zašila v vrečo. V Žihlavi pri Sv. Juriju ob Ščavnici je 26letna dekla Marija Misja zašila v vrečo svojega otroka in ga zakopala na polju. Detomorilko so že prijeli.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 16 K 80 v, rži 13 K 60 v, ječmena 13 K 40 v, ovska 13 K 90 v, koruze 15 K — v, prosa 15 K 40 v, ajde 18 K — v, fižola 22 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 55 v, rži 7 K — v, ječmena 7 K 25 v, koruze 7 K 25 v, ovska 6 K 95 v, fižola 14 K.

Šadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 24 do 32 v, hrušek 20 do 32 v, orehov 36—40 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 58 v, 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter svežega mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v.

Sejmi na Spodnjem Štajerskem meseca grudna. Lučane 6., Brežice 19., Dobova 9., Dobrna 6., Teharje 19., Žalec 13., Sv. Duh na Stari gori, župnije Sv. Jurij ob Ščavnici 13., Konjice 3., Vitanje 27., Buče 9., Sv. Miklavž v Polju 6., Sv. Peter 13., Planina 3., Jurjikošter 13., Lasko 22., Trbovlje 5., Vuzenica 6., Sv. Ilj v Slov. gor. 9., Cmurek 9., Sv. Tomaž pri Vel. Nedelji 3., Sv. Križ pri Slatini 15., Sevnica 6., Studence 13., Šmarje 4

Cerkvene stvari.

Sv. Jožef pri Mariboru. Dobro vam je znano, predragi častilci sv. Jožefa, kako rad in obilno povrača ta mogočni varuh sv. Družine vse, kar se njemu v čast stori. —

Dvojna komisija je spoznala in določila, da se mora zvonik misijonske cerkve sv. Jožefa pri Mariboru podreti, ker močno visi na cerkev in je tudi cerkev v nevarnosti, da se poruši. Misijonarji sami nimajo ničesar in torej nikakor ne morejo tega dela izvršiti; zato so ustanovili družbo za zidanje novega zvonika, za podaljšanje cerkve in za nove zvonove. V to družbo se sprejme vsak kot ud, kdor podeli na leto 1 K, — kot dobrotnik, kdor daruje na leto 10 K in kot ustanovnik, kdor plača enkrat za vselej 100 K. — Za vse žive in rsjne ude se opravi sv. maša vsako prvo nedeljo v mesecu in ob dveh praznikih sv. Jožefa, ter se moli za nje pri vsakih večernicah. — Obračamo se torej z iskreno prošnjo do preč. duhovščine in do vseh dobrotljivih vernikov, naj bi za tako potrebno delo pošiljali svoje darove z naslovom: «Misijonska hiša sv. Jožefa pri Mariboru». Frančišek Kitak, superijor, Vinko Krivec, Frančišek Birk, Frančišek Doberšek, misijonarji.

Umrli je 21. t. m. v 34. letu svoje dobe veleč. g. Alojzij Šijanec ml., kaplan v Mozirju. — Svetila mu večna luč!

Iz Vitanja. V tukajšnjem župnišču je bila dne 23. nov. t. l. volitev dveh cerkvenih ključarjev za farno cerkev sv. Petra in Pavla in bližnjo cerkev Matere Božje na Hribercu. Izvoljena sta vrla moža in posestnika te fare, namreč: Gg. Martin Javornik, kmet in župan v obč. Paka, p. d. Počivalnik in Martin Jelenko, p. d. Rečnik, kmet v Ljubnici!

Štajerčevi pristaši pred sodiščem.

(Iz sodne dvorane.)

V Ptujju in po celem Spodnjem Štajerskem vzbujajo veliko pozornost sodnijska obravnava, katera se je začela dne 20. nov. pred ptujskim okrajnim sodiščem proti bivšemu uredniku «Štajerca» pl. Kalhbergu. Toži pa ga zaradi razžalenja časti ptujski župan in krušni oče «Štajerčev», pek Jožef Ornik. Povod tožbi je pismo, katero je pisal Kalhberg pred deželnozbornimi volitvami vodstvu nemškonarodne stranke v Gradcu in s katerim je hotel doseči, da stranka Ornika ne postavi več deželnozbornim kandidatom za graško trgovsko komoro. Stranka je vključ v pismu kandidiral Ornika in je bil tudi izvoljen poslancem. Naročilo pa se je Orniku, da mora tožiti Kalhberga zaradi pisma. To je Ornik storil in dne 20. t. m. se je začela obravnava.

V pismu dolži Kalhberg Ornika, da je na podlagi ponarejenih delavskih knjižic in namišljenih računov izvabil od države 3000 kron podpore za obvezna dela v l. 1901, ne sicer sebi, ampak mestu na korist. Mestne uradnike je za to prisilil, da so pristne dnevnik uničili in jih nanovo ponaredili. Ker se je mestni oskrbnik Majer branil, da bi podpisal ponarejene listine, bil je nekoliko dne pozneje odpuščen. Da pa bi se Orniku nič ne moglo zgoditi, je dal pritisniti pečat, ki nosi podpis Ornikov, na listine od tretje osebe.

Dne 20. t. m. se je začela obravnava pred sodnikom adjunktom Watzulikom. Kalhberga je zagovarjal mariborski odvetnik dr. Haas, Ornika pa ptujski odvetnik dr. Ambrositsch. Pri obravnavi izpove Kalhberg, da je šel še prej k dr. Ambrositschu, predno je pisal ono pismo v Gradec, ter mu razložil celo stvar. Dr. Ambrositsch mu je zapisal tudi adresu, kam naj naslovi pismo, in Kalhberg je pokazal pri obravnavi ta listek, kar je naredilo velik utišnja vse v sodni dvorani navzoče.

Ko je Kalhberg na poziv sodnikov vedel tudi povedati, kako je Ornik v deželnem zboru dobil po zvijači podpise za neko interpelacijo, zaklical je

Ornik zelo razburjen: «To je impertinenca (nesramnost), če bi kaj takega storil, bil bi onemogočen v nemški ljudski stranki.»

Kalhberg (razjarjen): «Zavračam besedo impertinenca, kaj takega si ne dam dopasti.»

Zagovornik dr. Haas: «Gospod Ornik, zaradi tega se boste morali še zagovarjati!»

Dr. Ambrositsch: «Prosim, gospod sodnik, da pri takih trditvah prekinete pravočasno zatožencu besedo.»

Dr. Haas: «Gospod sodnik, izvolite tožitelja zaradi besede impertinenca zavriniti.»

Sodnik: «Zavračam besedo impertinenca . . .»

Obravnava se ni končala. Kalhberg in Ornik hočeta vsak v svoj prilog doprinesti dokaze in vsled tega se je obravnava odgodila na nedoločen čas.

Društvena poročila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v prid je jel izdajati Svetko Hanibal Škerl, trgovec v Trstu, ulica Giulia št. 22, biskote »Adrija«. Sto komadov v lepem zavojčku stane 3 K 60 v, ista množina brez zavojčka pa le 3 K. Večja naročila so ceneja. Za izpraznene zaboječke se izplača nabavna cena 60 v, če se vrnejo nepoškodovani. Biskoti se pošiljajo franko. Naročila izvršuje družbin založnik S. H. Škerl. Ker se to izborna in ceno blago prodaja v korist vseslovenski šolski družbi, je rodoljubnim Slovenkam in Slovencem najtopleje priporočamo.

Poučen shod. Branlo društvo v St. Ilju v Slov. gor. je naprosilo potov. učitelja gosp. Bele-ta za prihodnjo nedeljo, 30. novm., da nam pove to in ono o vinoreji ozir. sadje-reji. Pouk, ki se začne takoj po večernicah, bo v prostorih g. Fr. Celzerja. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Iz drugih krajev.

Kakšna bo letošnja zima? Vremenski prorok Rihard Merkel v Berlinu poroča o letošnji zimi: V novembru do 15. precej jasno, deloma mrzlo; potem narašča mraz, od 18. hud mraz in vetrovi do 22., potem mehko, deloma jasno vreme od 26. do konca meseca nekoliko hladno, večinoma oblačno z močnimi vetrovi. December: od 1. do 6. stalno, lepo, hladno vreme, po 7. bo mrzleje, od 12. do 17. bo hud mraz s snegom, potem bo zima popustila, a bo močno snežilo, dne 19. zopet hud mraz in viharo, potem mraz zopet pojema, sneženje do 22. Med božičnimi prazniki nepretrogoma jasno, večinoma nekoliko hladno vreme, ki bo trajalo do 4. jan. Od 5. januarja naprej zopet močno naraščajoči mraz s silnim sneženjem in vetrovi. Mraz bo posebno hud 9. januarja, nato začne zopet močno snežiti ter postane do 15. zopet mehkeje vreme. Potem zopet naraščajoč mraz z viharji, a od 17. zopet pojevanje ter preide 21. v prijazno vreme, ki se bo 24. januarja skoraj popolnoma izčistilo, potem do 31. lepo, hladno, deloma zelo mehko vreme. Od 1. februarja naprej sneg in zopet naraščajoč mraz, ki bo 6. zelo hud, potem zdržljiv mraz s sneženimi viharji, dne 17. bo prehod k lepemu milemu vremenu. Od 17. do 27. bo povprečno lepo, milo vreme. Po 27. bo zopet mrzleje ter bodo dnevi od 6. do 10. marca zelo mrzli, deloma s sneženimi viharji. Od 10. marca zopet pojemajoča zima, ki preide 13. in 14. v milo vreme. Po 14. večinoma lepo, deloma celo prav toplo vreme, ki se bo vzdržalo skoraj do konca meseca marca, razun nekaterih deževnih dni do 20. Konec meseca marca nastopi zopet neprijazno vreme.

Slovenski frančiškani na Nemškem. P. Klemen Grampovčan in P. Salvator Zobec sta se podala koncem novembra Vestfalsko in Poznanjsko.

Godba in živali. V nekem zverinjaku imeli so poskus, kak utiš napravi godba na živali. Nekega jutra šel je neki goslar h kletki, v kateri so trdno spali medvedje, in zagodel je na gosli. Najmlajši medved se je zbudil, poslušal godbo, skakal v zrak in molil gobec in noge skozi železno omrežje proti goslarju. Sledila sta mu koj dva starejša medveda. Goslar je nalašč na to ubral na goslih neubrane akorde, na kar so vsi trije medvedje skočili, kakor prestrašeni, v kot; ko je pa zaigral koračnico, korakali so po kletki po

taktu koračnice. Levi so pokazali prav isto nagnjenost do godbe, kakor medvedje. Levi so se tudi, kolikor le mogoče, približali goslarju. Levinja je celo pahnila leva proč, da je mogla biti na njegovem mestu čim bližje glasbi. Volkovi so se grozno balili; nekateri so kazali zobove, drugi so se vsi tresoč stiskali v kotu z dlako po koncu. Lisice so se manj bale. Prestrašene so bile tudi opice, ki so pa jako pazljivo poslušale. A dokazale so vse živali, da občutijo neko grozo, kadar slišijo neubrano godbo. So pač tudi živali že nervozne.

Tehtano poštenje. V nekem kraju na Angleškem je navada, da stehajo župana, kadar je na novo izvoljen. Po preteku jednega leta ga zopet stehajo in iz tega sodijo, kako stoji občinsko premoženje. Če se je preveč odebil za časa njegovega županovanja, hitro znajo, da se je v tem času občinska blagajna — posušila. V nasprotnem slučaju pa so prepričani o njegovem poštemem delovanju.

Pred 35. leti je bila odpravljena kazen, da so nosili k težki ječi obsojeni verige na rokah in nogah. 19. novembra 1867, na imendan cesarice Elizabete so padle verige raz rok in nog ubogih jetnikov in gotovo je takrat tisoč prs vzdihnilo: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja...

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Marsikdo je nasprotnik tega načina gnojenja, to pa zato, ker ni imel takoj v početku pravega vspeha. Temu je pa vzrok, da so za nabiranje dušca za vsako rastlino posebne bakterije potrebne. Te bakterije se morajo na dotični zemlji nahajati, sicer ne zamore rastlina brez zemeljskega dušca le z zračnim vspevati. Mnogokrat se zgodi, da dotična metuljnica prva leta nikakor prav ne vspeva, mej tem ko pozneje pri istih pogojih jako dobro stori. Stori torej tedaj, ko so se potrebne bakterije v zemlji naselile. Če začnemo katero metuljnico na kako zemljišče prvič sejati, dobimo zanjo primerne bakterije, ki so čiste odgojene ali pa v nekoliko stotih zemlje od zemljišča, kjer je ista prej dobro vspevala. Zemljo navozimo in raztrosimo. Znanstvena izsledovanja bodo pa v tej zadevi še marsikatero za kmetovalca ugodno pogodila.

Kdaj in kako se gnojilna rastlina podorje?

Čim dalje časa gnojilna rastlina raste, toliko več dušca nabere. Ozirati pa se je na sledečo rastlino in na nje zahtevo, da se pred nje setvijo preorana zemlja zopet nekoliko vsede.

Če ne sledi zelenemu gnoju ozimina, tedaj se gnojilna rastlina pavalja in na jesen podorje ali podkoplje. Ta način gnojenja bi bil tudi priporočljiv v sadonosnikih. Za vinograde bolj kaže pomladansko podkopavanje. Podorati ali podkopati se pa gnojilna rastlina ne sme pregloboko, le toliko, da se dobro v zemljo skrrije.

Vspehi, ki so se že s tem gnojenjem dosegli in se vedno dosežejo, so pač kaj lepi.

Sicer je bil ta način gnojenja že starim Rimljanom znan. Tudi naši kmetje poznajo dobro ugoden vpliv detelje itd. na zemljo. Treba je le te lastnosti posebnih vrst rastlin prav in gospodarsko izkoristiti. Izmed poljskih pridelkov so posebno oves in okopavine za to gnojenje hvaležne. Pa tudi v vinogradih in sadonosnikih se zna kaj dobro obnašati. Za splošno porabo se sicer ne zamore priporočati, pač pa naj posamezni kmetovalci za svoj poseben slučaj poskusi in dobro prevdari, kaj mu bolj kaže. V nekaterih slučajih bo de metuljnica menda raje pokosil in pokrmil ter gnoj nazaj vozil, v nekaterih mu bo de pa bolje kazalo, da jih primerno kar na mestu podkoplje.

Umetna gnojila.

To ime je pri nas pač najbolj udomačeno, dasi ta gnojila niso sama po sebi umetna, temveč so le večinoma umetnim potom tako pripravljena, da zamorejo rastlinam služiti. Imenujejo se tudi kupčijska gnojila ali koncentrirana gnojila. Pomožna gnojila bi bil tudi umestni izraz, kajti ona pomagajo kmetijstvu z eno ali drugo snovjo, ki je rastlinska hrana.

Razlikujejo se pa ta gnojila bistveno zelo od živalskega gnoja ali gnoja po pojmu starih kmetovalcev. Organične snovi ta gnojila nimajo večinoma prav nič ali pa le jako malo. Pa tudi snovi, ki so rastlinska hrana, nimajo ta gnojila vse ob enem, večinoma imajo le posamezne teh. Kako važne pa so te snovi vkup in v pravem razmerju za rastlinsko življenje, to se je že v začetku tega spisa dokazovalo. Kmetovalec, ki rabi umetni gnoj, brez ozira na te posebne njegove lastnosti, češ, gnoj je gnoj, ta se pač moti.

Umetna ali pomožna gnojila so le tedaj umestna, ako je fizikalni lastnost zemlje dobra, pa ima za vspešno rastlinsko življenje potrebne snovi v pravem razmerju. Kdor umetna ali pomožna gnojila sama za-se brez ozira na fizikalno lastnost zemlje porablja, ta bo de ž njimi fizikalno slabe zemlje zelo poslabšal. Umetna gnojila se sama za-se le tedaj vspešno rabijo, kadar se na kak drugi način skrbi za sprstenino (humus).

Na vsak način pa imajo dandanes umetna gnojila tako velevažen pomen za kmetovalca, da se brez njih pač ne da več vspešno gospodariti. Kdor pametno umetna gnojila porabi, temu bo de zemlja pač vedno pri moči ostala, on bo de celo isto tako daleč spravil, da mu bo de dajala kar mogoče najvišje pridelke. S tem zniža stroške pridelovanja, kajti ti so primeroma tem manjši, čim več se na istem prostoru pridelja. To se pa pač ne doseže s samim hlevskim gnojem. Ker imajo umetna gnojila vsako po eno redilno snov za-se, podamo ž njimi lahko ravno isto snov, ki je na dotičnem prostoru v manjšini. Tako smo v stanu vsakteri rastlini podati primerno zmes redilnih snovi, vsled česar je prememba kolo-barja lažja. Na novinah in izmolzenih zemljiščih omogočijo ravno umetna gnojila, da se v kratkem z vspehom prideljuje. Kako je pa

tudi koristno slabim setvam ali sploh rastlinam naglo pomagati tudi v dobi njihove rasti.

(Dalje prihodnjik.)

Našim naročnikom!

Ker še vedno niso vsi naročniki plačali zaostale naročnine, bodemo ta-istim, ki že naročnino dalje časa dolgujejo, napravili na ovitek prihodnje številke z modrim svinčnikom križ. Kdor pošlje naročnino, naj blagovoli napisati na zavitku svoj naslov ter številko zavitka, pod katerim dobiva naročnino. Novi naročniki naj zapišejo odločno na nakaznico: nov naročnik. S tem nam prihranijo mnogo dela, in dotičnim se more list takoj odposlati.

Upravništvo „Slov. Gosp.“

Poslano.

522 1

Ker me tukaj sumničijo, da sem jaz dopisnik glede dopisa št. 45 od 6. nov. t. l. »Sv. Vid pri Ptuj«, prosim Vas, da objavite, da nisem dopisnikar Vašega lista kakor nobenega ne, torej tudi ne onega dopisa.

Ob enem konstatujem, da g. Fras z g. Drevenskom osebno ni občeval in da je bil prej, ko so navedeni prišli, v moji družbi in malo pozneje tudi v družbi dveh drugih kolegov.

Opemni se moram, da gosp. Fras ni v nobenem nasprotju g. kateheta, katerega pa tudi nihče za dopisnika onega članka ne smatra.

Št. Vid pri Ptuj, 20. nov. 1902.

Janez Klenovšek,
učitelj.

„Dijaški dom“ v Celju.

(XII. izkaz.) Za Dijaški dom v Celju so poslali nadalje prispevke: Slav. okr. zastop v Šmarju 200 K, gg.: Čamerik in Koštomaj nabrala pri Cvetko Golarjevi odhodnici 8 K, Jožef Horvat, župnik v pokoju v Brezicah 200 K, dr. Karol Vrečer, c. kr. nadštarni zdravnik v Gradcu drugi obrok kot ustanovo 50 K, Jakob Kogej, notar. substitut v Mariboru, prispevek vesele družbe v Narod. domu zlasti stava gg. Reicher in Stadler 28 K, slav. okrajni zastop v Celju podpora l. 1902 2000 K, gospa dr. Karlovškova na volilnem shodu v Nar. domu v Celju v veseli družbi celjskih rodoljubov nšbrano svoto 7 K, slav. občina Cezanjevci 10 K, gg.: Leopold Pettovar, c. kr. poštar v Ivanjkovcih 5 K, dr. Ivan Jankovič in Josip Druškovič v Kozjem nagrada za revid. kozjanske hranilnice 20 K, g. Neža Otavnik, veleposest. v Gorzji Rečici „R“ 40 K, prebitek veselice konjskih rodoljubov dne 14. septem. 1902 800 K, gosp. Fran Kral, c. kr. poštni asistent v Celju mesto venca na grob svoje mamice 10 K. — Skupaj v tem izkazu 2875 K.

Loterijske številke

Gradec 22. novembra: 9, 66, 67, 30, 40.

Dunaj 22. novembra: 86, 41, 21, 12, 34.

Društvena naznanila.

Dne 30. novembra: »Celjskega pevskega društva« gledališka predstava »Brat Martin«. Začetek ob 7. uri zvečer.

NAZNANILO.

Ravnateljstvo in nadzorstvo posojilnice v Framu je v svoji seji dne 21. listop. 1902 sklenilo od 1. prosinca 1902 hranilne vloge po 4 1/2% obrestovati. — Posojilnica v Framu, dne 26. listop. 1902.

Načelnstvo.

♦ Izvirni ♦

509 3—8

Singerjevi šivalni stroji
so najboljši: porabiti se zamorejo za šivanje in umetno vezenje. — V vezanju se brezplačno poučuje.

Prodajalnica: Singer & Co. akc. družba za izdelovanje šivalnih strojev Maribor, Gosposke ulice št. 24.

Emil Bäuerle,

398 12—12 slikar in barvar

v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Opirajoč na večletne skušnje se priporočam veletast. duhovščini in cenj. p. n. občinstvu v izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del kakor cerkvene in hišne slikarje in lakiranje. — Priporočam tudi svojo veliko in mnogovrstno zalogo barv, suhih in oljnatih, lake s fruisom, dalje vsake vrste krtač, čopičev itd. Kupuje žimo in svinjske ščetine.

Strokovnjaška pojasnila, načrte in proračune stroškov zastoj.